

W ZESZYCIE

Od wystąpienia Wernera Wintera w roku 1976 na konferencji w Ustroniu, na której przedstawił tezę, że samogłoski słowiańskie i bałtyckie wzdłużały się przed spółgłoskami zwartymi dźwięcznymi nieprzydechowymi, minęło pół wieku. Twierdzenie nazwane „prawem Wintera” wywołało gorące dyskusje i wciąż trwają spory co do jego szczegółów.

Obecność sądów wartościujących w tekstach naukowych nadal jest kwestią nierozstrzygniętą, wymagającą dalszych, szczegółowych badań empirycznych. Jeszcze w XX wieku dominował pogląd, iż teksty naukowe winny dostarczać możliwie najbardziej obiektywnych informacji, przy czym ich przekaz powinien mieć charakter neutralny i bezosobowy, co w konsekwencji oznacza unikanie elementów oceniających i wartościujących

Dociekania semantyczno-leksykalne, uwzględniające różne parametry poszczególnych dezygnatów (stan posiadania, wielkość i jakość), pozwalają na wielostronne przedstawienie gospodarstwa, osób je prowadzących (gospodarza i gospodyni) oraz prowadzenia gospodarstwa (gospodarowania).

W badaniach nad postrzeganiem czasu odpowiednie i wartościowe są metody językoznawcze oparte na analizie metafor i semantyki kognitywnej. Ujawniają nieświadome schematy poznawcze, które trudno uchwycić w badaniach deklaratywnych. Pozwalają porównać różne grupy wiekowe na poziomie językowego obrazu świata.

Mechanizmy kreowania językowego obrazu Ukrainy w wybranych radzieckich i rosyjskich tekstach propagandowych mogą stać się przyczynkiem do szerszej dyskusji o roli manipulacji językowej w wojnie kognitywnej i polityce międzynarodowej.

Składanie fałszywych zeznań jest w perspektywie jurslingwistycznej szczególnym typem przestępczego aktu mowy. Przestępstwa językowe nie zostały wprost wyodrębnione przez prawodawcę spośród innych typów przestępstw – ulokowano je w różnych rozdziałach części szczególnej Kodeksu karnego.

Słowa kluczowe: prawo Wintera – recepcja – języki bałtosłowiańskie – język praindoeuropejski – polemika naukowa – psychologia pozytywna – wartościowanie – styl (dyskurs) popularnonaukowy – język polski – gwary – nazewnictwo – gospodarz – gospodyni – gospodarowanie – gospodarstwo – czas – osoby młode – osoby starsze – subiektywne postrzeganie czasu – propaganda – wojna kognitywna – językowy obraz – rosyjska inwazja na Ukrainę – fałszywe zeznania – jurslingwistyka – przestępstwo językowe – akty mowy – prawo karne.